

Den debatt som under hösten rasat kring Elisabeth Ohlssons Jesusbilder ser för närvarande ut att ha tystnat. Åtminstone för ett litet tag, för vem vet hur många hätska inlägg som kommer att sändas in till tidningarnas insändarspalter när Ecce Homo-utställningen efter nyår kommer till Kulturen i Lund. Utställningen har rört upp känslor som tydligt vittnar om de regressiva krafter som alltså existerar ute i de svenska trossamfundet. Det är ett sorgligt tecken på att det förmodligen är just bland de troende som de sista homofoberna kommer att finnas. För även i ett samhälle där alla moraliska, biologiska, psykologiska och sociala invändningar mot homosexualitet har omintetgjorts, kommer det likväl alltid att finnas människor som rättfärdigar sitt förakt för de homosexuella genom hänvisning till något gudomligt förbud.

Långt allvarligare, emellertid, är det när kristna intellektuella ventilerar sin polemik mot Ecce Homo efter att först ha försäkrat läsarna om att de minsann inte alls lider av någon bögskräck, utan tvärtom är solidariska med de homosexuella i deras kamp för likavärde. I några fall har argumentationen varit påfallande tam och i stort sett gått ut på att utställningen inte skulle ha visats i en gudstjänstlokal, eftersom det kunde väcka förargelse bland vanliga hederliga gudstjänstbesökare. Denna förmenta bekymran om hur negativt folk reagerar om de får se en naken Jesus bli smekt av Johannes Döparen (observera att en analog framställning av denna scen återfinns i form av en mosaik från 500-talet i baptisteriet i Ravenna) tycks bygga på föreställningen att kyrkokonstens syfte är att vara en njutning för det redan frälsta ögat snarare än att väcka till reaktion. Man behöver bara tänka på medeltida kyrkomålningar för att förstå att kyrkokonsten även syftat till att stöta betraktaren, för att därigenom provocera fram en grundläggande attitydförändring. Fastän argumentet inte leder någon vart är det likväl ödesdigert, eftersom det djupast sett förutsätter en vilja att hålla gudstjänstrummet "rent", så att de troende i trygghet kan fira sin gudstjänst utan att behöva påminnas om yttervärldens

VILSE I DEN KONTEXTUELLA DJUNGELN.

"perversion". Den homofoba grundinställningen i kritiken är därmed uppenbar.

Ännu fränare är den kritik som Philip Geister i Signum (nr 7, 1998) riktar mot utställningen. De ansvariga i Svenska kyrkan för utställningen i Uppsala anklagas för en flört med tidsandan som allvarligt äventyrar det ekumeniska arbetet. För Geister visar Ecce Homo en felaktig bild av Kristus som bryter mot den enda giltiga Kristusbild som framträder i de gammalkyrkliga trosbekännelserna. Det framgick helt klart att det är traditionen som är Geisters främsta slagträ mot Elisabeth Ohlssons bilder. För honom är traditionen en, odelad och universell. Därför ska de troende förenas i en enda gemensam Jesusbild. Avvikelse från den normativa erfarenheten får inte förekomma.

Det är när man läser sådana texter som man blir påmind om varför man är kontextuell teolog. Visserligen hävdar jag med bestämdhet att kristendomen inte är någonting annat än dess egen tradition. Men till skillnad från Geister ser jag inte traditionen som något enhetligt och entydigt normerande, utan som en väldig djungel av erfarenheter i historia och nutid, här och överallt. En kontextuell teolog kan sålunda liknas vid en botaniker som på sin ständiga vandring i denna djungel vare sig stannar för länge på samma plats eller faller för frestelsen att tro att det inte finns mer att finna. Att som Geister, i rädslan för att gå vilse, muta in endast ett hektar av den väldiga djungeln och säga: "Detta och ingenting annat!" är sorgligt nog en attityd som i kristna kretsar alltså dominerar förståelsen av den egna tron. Men samtidigt hoppas jag ändå att helheten kommer att ta ut sin rätt, att sådana som Geister till slut kommer att slukas upp av den vildvuxna omgivningen och inse att det som finns i "böggäntan" i utkanten av djungeln kanske säger mer om Kristus än den gamla dogmeken i skogens mitt.

Jan-Eric Steppa
Er nye redaktör

Förslag till en något förändrad

PLATTFORM

för INSTITUTET FÖR KONTEXTUELL TEOLOGI

Utarbetat av Agneta Bengtsson & Anna Karin Hammar på grundval av de bidrag som kommit in till "plattformprocessen".
Förslagen till förändrade ordalydelser är markerade med fetstil.

Vad menar vi med kontextuell teologi?

Vår kontext är det som omger oss, den situation vi befinner oss i. Kontextuell teologi är därför situationsbestämd teologi. Man kan naturligtvis säga att alla teologier är kontextuella. Inte ens de mest abstrakta och otidsenliga formerna av teologiskt tänkande blir till i ett lufttomt rum. Det finns alltid en viss omgivning, d.v.s. en kontext, som påverkar tänkandet. Men frågan är: VILKEN kontext bestämmer inriktningen? Vems perspektiv utgår teologin ifrån?

Ofta har kontexten varit begränsad till den privata problematiken, på bekostnad av samhällliga perspektiv. Flertalet teologer tillhör den akademiska världen eller det kyrkliga etablissemangen i den rika och privilegierade delen av världen. Problemet är att många teologer vanligtvis inte själva ser detta som ett problem! Fastän de är styrda av sina speciella förutsättningar, framställer de sin teologi som tidlös, auktoritativ och allmängiltig.

Det som skiljer kontextuell teologi från traditionell eller etablerad teologi är alltså inte att den blir till i en kontext. Poängen är i stället att de som gör kontextuell teologi är *medvetna* om att den skapas i en viss bestämd situation. Sådan teologi har inga falska anspråk på att vara tidlös eller allmängiltig. Tvärtom, den redovisar öppet att den väljer perspektiv.

Vilket perspektiv? Det beror naturligtvis på utgångspunkten i den konkreta situationen där teologin formas. Men det finns en gemensam nämnare för alla sinsemellan olika kontextuella teologier; ett kritiskt perspektiv som ifrågasätter både den teologiska traditionen och den samhällsleliga struktur **som var och en av oss ingår i, både som förtryckare och förtryckt. Kontextuell teologi är medveten om och kritisk till ojämlika maktförhållanden.**

Detta leder till ännu ett kännetecken på kon-

textuell teologi: den är partisk, den tar ställning i konflikter. den tar parti för offren i en viss konflikt; de fattiga, de osynliggjorda, de nedtystade. Detta ställningstagande är baserat på övertygelsen om att Gud själv **är närvarande hos de utsatta och** står på de drabbades sida. Utgångspunkten är en re-lectura (=läsa på nytt) av de **samlade kristna uttrycksformerna, där den kontextuella teologin i sitt bejakande av och framhävande av erfarenheternas mångfald blir delaktig i kampen för befrielse från förstelnade myter och förtryckande strukturer.** Denna befrielse omfattar hela skapelsen, på alla plan; socialt, andligt, politiskt, könsmässigt, kulturellt, **ekologiskt.** Kontextuell teologi kallas därför ofta befrielseteologi.

Det finns en lång rad olika kontextuella teologier eller befrielseteologier, som uppstått i olika delar av världen och som arbetar med olika frågor: befrielseteologier i tredje världen, feministisk befrielseteologi, kulturell teologi, politisk teologi, black theology, ekologisk teologi, gay- och lesbisk teologi m. m.

Hur gör vi kontextuell teologi?

Kontextuell teologi skapas i gemenskap, ofta i s. k. basgrupper. I detta sätt att göra teologi är erfarenheterna det viktigaste. Allas erfarenheter, vardagserfarenheterna. Det betyder att alla kan göra teologi. Metodiskt sett arbetar vi kontinuerligt i en process, som kan beskrivas som en cirkel: se-analysera-handla. Vi strävar efter att teori och praxis (handling) ska gå hand i hand.

Kontextuell teologi är reflexion över den verklighet vi lever här och nu. Utgångspunkten i arbetet är ett 'nerifrånperspektiv' som handlar som befrielse från förtryck. Verkligheten är inte jämlik, den är präglad av ojämlika maktförhållanden.

KONTEXTEN

Organ för Institutet för Kontextuell Teologi • Lund • Sverige.

Adress: Kungsgatan 3, 223 50 • LUND • Telnr: 046/13 22 94

Det är nödvändigt att försöka genomsöka **de ofta ensidiga verklighetsbilder som framställs** t.ex. i media. Därför är det ett viktigt led i det teologiska arbetet att öva sin egen lyhördhet för sådana erfarenheter som tystas ned. Det kan ske genom att lyfta fram marginaliserade synpunkter och erfarenheter och låta dessa inspirera till befriande handling.

För att talet om Gud ska vara relevant behövs en kritisk analys av verkligheten, som bygger på kunskaper från olika erfarenhetsområden. Det finns inte en religiös sektor, som är viktigare än alla andra delar av verkligheten. Den viktiga frågan, oavsett om vi tillhör en kyrka eller inte, är *vad vi tror på*. Den viktiga frågan blir inte om Gud finns, utan vilken Gud vi tillber och formar våra liv tillsammans med. Är pengarna och framgången vår gud idag?

Var görs kontextuell teologi?

Över hela världen pågår just nu en process som syftar till ökad demokratisering av kyrkorna. Basgrupper i tredje världen har sprängt ramarna för institutionen kyrkan. I Europa har många grupper börjat samarbeta i ett nätverk, Kairos Europa. Viktiga insatser görs också inom den ekumeniska konciliära processen rättvisa, fred och skapelsens integritet (JPIC). På flera håll i världen finns institut för kontextuell teologi. Arbetet inom Institutet för kontextuell teologi i Sverige (IKT) är en del i detta globala nätverk.

Det finns flera olika former för delaktighet i IKT:s arbete:

* IKT är en *förening* med medlemmar och demokratiskt vald styrelse.

* är ett *institut*. Det finns inte i första hand i en byggnad. Det finns där medlemmarna och medarbetarna finns. Den som är intresserad kan vara med i någon av de olika arbetsgrupperna och forskningsprojekten.

* IKT vill fungera som ett *nätverk*, nationellt och internationellt. Tanken är att olika grupper på skilda orter står i förbindelse med varandra, utbyter erfarenheter och inspirerar varandra. En grupp som ingår i nätverket kan därmed vara helt självständig gentemot institutet. Enbart enskilda medlemmar har rösträtt i föreningen IKT. Grupper kan välja att bli lokalavdelning av IKT, och då blir alla medlemmar personliga medlemmar i IKT. En lokalavdelning kan själv välja namn och arbetsformer.

* IKT vill fungera som en *oberoende kritisk part i dialog* med kyrkor och trosgemenskaper, universitetsvärlden och sociala rörelser i samhället. Visio-

nen är att IKT ska vara en mötesplats och länk för kvinnogrupper, freds- och miljögrupper, solidaritetsrörelser samt basgrupper inom och utanför kyrkorna.

Lund den 30 november 1998,
g:m *Agneta Bengtsson*.

VAD ÄR KONTEXTUELL TEOLOGI?

• Här bredvid presenteras förslaget till en något förändrad Plattform för Institutet för Kontextuell Teologi i Sverige. Plattformen är ett slags grunddokument, som försöker ange viktiga kännetecken för vad vi i IKT menar att kontextuell teologi kan vara i Sverige i dag.

1994 antogs vår första Plattform (se gamla nummer av Kontexten!) på IKT's årsmöte. Hösten 1996 startade sedan på nytt en debatt inom IKT, där Plattformens innehåll diskuterades. Styrelsen bjöd därför in alla IKT-are att delta i "Plattformsprocessen", genom att lämna in synpunkter och konstruktiva förslag till förbättringar, då ju Plattformen är tänkt att vara ett levande och relevant dokument.

Anna-Karin Hammar och undertecknad utarbetade ett något förändrat förslag till Plattform, på grundval av de bidrag som kommit in till oss. Den 9 december, antog IKT's styrelse vårt förslag med någon liten ändring.

Vad Ni se här bredvid är alltså det förslag som styrelsen för IKT presenterar för alla IKT-are och för årsmötets deltagare den 6 februari 1999.

Läs gärna detta förslag till Plattform och fundera vad Du tycker! Sedan är Du välkommen att skriva motioner till IKT's årsmöte, om Du har ytterligare förslag till ändringar. Förslagen ska vara styrelsen tillhanda senast den 22 januari 1999 på adress:

Sigurd Bergmann, Kyrkoled 19,
227 31 LUND.

Agneta Bengtsson
vice ordförande i IKT

VARFÖR BOMBHOTA DOMKYRKAN?

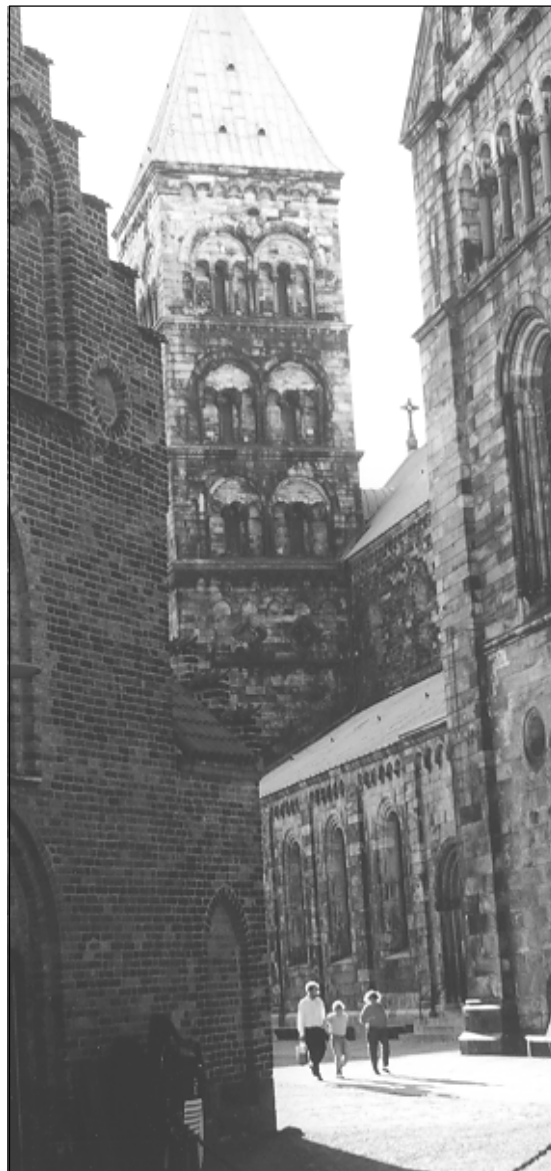
Det torde vara ganska allmänt bekant vid det här laget att Lunds Domkyrka blev bombhotad den 8 november kl 16 mitt under pågående stiftshögtid med anledning av att FN's deklaration om de mänskliga rättigheterna i år fyller 50 år. Färre kanske förstår varför något så vansinnigt, absurt och exceptionellt hände just vid detta tillfälle. Jag hoppas att följande högst personliga rader skall sätta in det hela i ett sammanhang.

ROSOR – INTE SPILLROR

Själv hade jag under hela hösten tillsammans med ordförande i Svenska Kyrkans Unga arbetat inför den här helgen med att framställa en utställning om israelisk husförstörelse av palestinska hem på Västbanken. Utställningen som har namnet "Rosor – inte spillror" tar sin utgångspunkt i ett konkret fall, familjen Al-Atrash, som har sett sitt hem rivas inte mindre än tre gånger och om och om igen tvingats till en tillvaro i tält bland rivningsbråten. Vid det senaste tillfället gick 14-åriga Walla, så fort soldaterna försvann, för att se om hennes rosenbuske överlevt. Och att den verkligen klarade sig blev till en symbol för hopp och envishet som gett namn åt utställningen. På grund av att kvällen i kyrkan avlöpte som den gjorde torde inte så många fått tillfälle att se utställningen just då, men vi hoppas att det blir bättre i fortsättningen. Nu i december befinner den sig i Oxie församlingshem.

BOMBHOTET KOM UNDER JEAN ZARU's ANFÖRANDE

Programmet i Domkyrkan var upplagt så att först var det konsert då African Roots och Tome-lilla gosskör musicerade och sedan lästes deklarationen om de mänskliga rättigheterna upp. Därefter berättade Jean Zaru, kväkare och mångårig fredsaktivist från Ramallah, om hur palestinierna på de ockuperade områdena på olika sätt drabbats av brott mot de mänskliga rättigheterna. Det var mitt under Jeans anförande som bombhotet nådde oss närmare 900 personer som var samlade i katedralen och vi tvingades utrymma kyrkan. Hade inte detta skett skulle programmet fortsatt, efter sång, med att Helena Svantesson, judinna

och före detta Auschwitz-fånge, talade om kampen mot rasism i Sverige idag och vikten av att med alla medel stävja nynazistiska och rasistiska grupper propaganda. Efter detta var det planerat att vi skulle fira mässa under ledning av biskop Christina.

VAD VAR DET SOM PROVOCERADE?

Nu kan man fråga sig vad i allt detta var så provocerande att någon tog det drastiska steget att ringa till polisen och bombhota kyrkan. Ef-

tersom det i pressen har talats om att den som ringde sade sig representera "Vit makt", ligger det nära till hands att tro att det framför allt var Helena Svantessons apell mot nynazism och rasism i Sverige som man ville stoppa, men den förste polis som meddelade bombhotet till en av de medverkande sade att den som ringt särskilt hade nämnt att det var palestinierna man ville komma åt. Det hör också till bakgrunden att denna stiftshögtid ursprungligen skulle ingå i kristallnattskommitténs (paraplyorganisation som arbetar mot rasism) program, men efter att de judiska organisationerna hotat att dra sig ur om man tillät detta, så drogs förslaget tillbaka. Så provocerande var det alltså för dessa judiska representanter, att Israels orättvisor gentemot palestinierna nämndes i sammanhanget, att man var beredd att lämna kommittén.

KRITIK FRÅN DE EGNA

Vi vet också att Helena Svantesson fått ta emot mycket kritik från sina egna för att hon faktiskt ställde upp, och hon bör ha en eloge för sitt mod. Som ni säkert vet gick en del av oss till Mikaelssalen i Domkapitelhuset för att fortsätta där. Det kändes viktigt att dessa fega och destruktiva människor inte skulle få sista ordet. När vi hade samlats igen fick Jean fortsätta sitt anförande och också Helena Svantesosn framförde sin apell som planerat. Båda fick långa och kraftiga applåder. Tomelilla gosskör framförde sitt Ave Verum Corpus - däremot var det naturligtvis inte möjligt att fira mässa. När vi gick ut trummade African Roots i trapphuset och det låg mycket trots och kraft, men också glädje, i luften. Vi kände verkligen allihop att "Kampen den går vidare, den har bara börjat", för att citera en gammal Amandlasång. Jag var mycket omtumlad, men också betänksam inför det som jag varit med om den kvällen, när jag gick hem.

BOMBHOTET HÅRT SLAG

Följande dag fick jag tillfälle att tillbringa en del tid med Jean, och fastän detta är en kvinna som varit med om så mycket, var det uppenbart att detta med bombhotet var ett hårt slag för henne. En påminnelse om att ingenstans finns en fristad. I en situation där levnadsvillkoren på Västbanken redan är mycket svår på grund av att man lever inneslängda i små enklaver (liknande hemländerna i Sydafrika) och ekonomin fullständigt har raserats, är kontakten med och solidariteten från omvärlden av störst betydelse. Jag vet också

att relationen med Lunds Stift har en särskild plats i Jeans hjärta. Därför var det naturligtvis extra hårt för henne att på detta sätt bli attackerad i Lund.

FÖRSVUNNEN RESVÄSKA

Dessutom hade hennes resväska innehållande bland annat dyrbara och symboliskt viktiga handbroderade kläder på ett mystiskt sätt försvunnit på resan till Sverige, så att hon inte ägde annat än det hon hade på sig, och som om detta inte var nog blev hon i Sydsvenskan felaktigt presenterad som "expert på palestinsk våldsideoologi", vilket måste kännas mycket märkligt för en kväkare som hela livet aktivt arbetat för icke-våld. Nå, vi försökte naturligtvis få till stånd en rättelse följande dag och det blev också ytterligare en artikel, men på ett plan var skadan redan skedd.

KAMPEN DEN GÅR VIDARE

Nu har Jean åkt hem igen och "kampen den går vidare", men vilka andra effekter som detta absurda bombhot i övrigt har fått, så har det i alla fall fått mig att inse vilka starka krafter vi har utmanat. Detta har dock om möjligt gjort mig ännu mer beslutsam att fortsätta mitt engagemang.

Marie Körner

FÖRBORGAT ANSIKTE

Han såg på oss. Vi vände oss om. Vi såg dock ingen gestalt. Men en närvaro gav sig till känna. Ur djupet av vårt jag steg en förväntan upp.

Dag och natt sökte vi. Sökandet ledde oss ut i öknen, där en hägring överraskade oss. Anletsdrag uppenbarade sig. De vittrade bort. De visade sig åter men försvann på nytt.

Vandringen mynnade ut i en oas. Mänskliga ansikten skönjdes där i folkmyllret, inte de, som man spontant skulle sökt sig till. Nej, ansikten, "vanställda mer än andra människors".

Vi söker honom. Men det är outgrundliga ansikten vi möter. Skaror av hungriga, hemlösa, sjuka och fångslade omger oss. De räcker fram sina tomma "skålar av väntan" mot oss. Vi står där inför dem ansikte mot ansikte.

*

Den ödsliga nattens sökande rymmer nu otaliga människor. Man får inte lov att vara för sig själv med honom vi söker. Han själv är inte ensam i sin gudom. Han är en, men en är tre. Denna gudomliga aritmetik förvirrar. Det skulle ha varit enklare med enbart Jesus. Men en folkmassa följde ju alltid honom. Man fick aldrig vara ensam med honom. Människor, som söker ostörd andlighet, väljer andra gudar.

*

I begynnelsen var relationen. Den var hos Gud. Och relationen var Gud. Var och en av de tre i honom är ingenting annat än relation till de två andra. Var och en av dem ger de andra allt han har och är.

Detta inbördes förhållande, som från begynnelsen fanns hos Gud, återspeglas i den mänskliga kärleken:

"allt jag vill ge dig är ingenting

annat än allt vad jag har
vad jag har lovat dig är större än elden
men jag håller mitt löfte."
(Pia Tafdrup)

Självgivande ska relationen vara även mellan oss och jordens utstötta. Dem mötte vi vid randen av den mänskliga världen på spaning efter Guds ansikte.

*

De bär inga masker. Nöden har drabbat dem. Den har mejslat ut deras ansikten till oigenkännlighet. Deras blick är outhärdlig. Den genomborrar oss. Den spränger våra försvarsmekanismer. Den kläder av jaget. Mötet sker människa mot människa, blott och bart. Vem kan uthärda det? Därför undviker man gärna detta möte. Mänsklighetens utmarker lämnas åt sin hopplöshet.

*

Ett nödrop hörs. Det stiger upp allt intensivare. Ropet hemsöker oss, tills vi kommer tillbaka till det möte vi försökte undvika.

Genom sin blotta närvaro kräver dessa nödställda ett erkännande. Att beakta deras armod, det är att tillstå deras rätt att få del av det vi äger.

Den vi möter ansikte mot ansikte kräver rättvisa. Att erkänna hans rätt till ett mänskligt liv, innebär att vi också fördömer och bekämpar det som utarmar honom. Enligt profeterna i Gamla testamentet betydde ett ja till Jahve ett nej till all form av orättvisa. Gud har ingått ödesgemenskap med de fattiga och förtryckta. Jesus av Nasaret har för oss öppnat dörren till denna gemenskap. Där går vi Gud till mötes.

*

Den nyandlighet, som vi idag bevittnar, söker gurer. Människan är en andlig varelse. Hon kan dra nytta av olika kulturers andliga erfarenheter. Men all andlig förnyelse är inte nödvändigtvis evangelisk. Jesus trädde fram som profet och undervisade om "Guds väg". På den vägen är de utblottade våra lärare och ledsagare. Mot de kristna kyrkornas horisont avtecknar sig utopin av de fattigas och utstötas församling, där de rika tas emot för att ingå i de nödställdas gemenskap.

*

Vi gav oss i väg på spaning efter Guds anletsdrag. Den långa och mödosamma vandrigen ledde oss in i folkmyllret. Människor, vilkas ansikten utmejslats av nöden, kom oss till mötes. En okänd värld trängde sig in i vår. Ett svalg öppnade sig mot oändligheten. Ödesgemenskapen med de utarmade drog vår blick mot det, som från begynnelsen var hos Gud och som var Gud.

*

De själva kände dock inte Gud. Vi hade heller inga ord att tala om honom för dem. Vårt religiösa ordförråd kunde inte nå dem. Att vara människa var det enda, som gällde. Som medmänniska skulle vi vara äkta. De kämpade ju, förvisade till samhällets rand, själva dag och natt för att förbli människor.

*

Hos dem blev vi varse en ny transcendens, den att vara till för andra i en ödesgemenskap. Kastad i fängelse hade Dietrich Bonhoeffer upptäckt, att tillvaron för andra utgjorde det transcendentala mitt i det mänskliga livet. Transcendens innebär gränsöverskridande. När en människa går en annan till mötes, överskrider hon sitt jags gränser. Vägen att möta den andra tar aldrig slut.

Att dela de utslagnas öde, att sätta sitt eget liv på spel i kampen för rättvisa och frihet, utgör gränsöverskridande handlingar. I den mänskliga tillvaron öppnar dessa handlingar den bräsch, som släpper fram oändligheten mitt i det jordiska. Ödesgemenskapen med jordens fördömda rymmer gemenskapen med Gud. "Kom ni, min faders välsignade. Jag satt i fängelse och ni besökte mig."

*

Den andra människan, så radikalt olik mig, uppvisar outgrundliga anletsdrag. Ibland har eländet sargat dem nästan till utplåning. Dessa vanställda ansikten visar dock hän mot en transcendens med en tydlighet, som andra inte äger. När människor berövas allt som tillhör ett mänskligt liv, framträder skarpare i deras ögon avbilden av oändliga vidder.

Dessa föraktade ansikten bär på en värdighet, som inte kan suddas bort. Den medkännande samarit, som böjer sig över den sargade kroppen, ser människan bakom det hölje av sår, som täcker henne. Franciscus av Assisi såg den spetälske, som

låg vid vägkanten. Han böjde sig ned och kysste honom.

*

De gåtfulla ansikten, som vi tidigare mött i öde- marken, hemsöker nu vår själs öken. Orden tränger inte fram dit. Mötet människa med människa sker mållöst och naket. Där visar hon ett innersta jag, som varken misär eller förnedring kan besudla. In i det sista behåller varje människa ett fördolt ansikte av ursprunglig renhet.

*

Det ordlösa mötet fördjupas. I en allt innerligare tystnad förtätas närvaron. En människa kan bli så närvarande, att hon når de djupaste zonerna i sitt eget väsen. För Jakob Böhme är mänskligt liv "en nedkyld eld, eller en eld inspärrad i sten". Människan kan inte röra vid den elden utan att förtäras. Hon får beskåda den på avstånd. Mose fick inte komma nära den brinnande busken. Han fick stå barfota, på håll.

Eldslågan i stenen, eldsblomman i busken. Människan bär i sig elden av en närvaro.

*

Guds anlete står att finna i människosläktet, förborgat i de utstöttas gemenskap. Människosonen fick sin lott bland dem. "Hans gestalt var oansenligare än andra människobarns". Dock gömde hans ansikte elden.

Närvarons eld förblir för all framtid bunden vid dessa ansikten, som hemsöker oss. I ödesgemenskapen med jordens fördömda lyser den brinnande busken.

Jean Mouton
Musikantvägen 24 C
224 68 LUND
tel 046-13 09 63

Denna text är en sammanslagning, med smärre ändringar, av två meditationer, utgivna i Vår Lösen, "Ditt ansikte" nr 8-1997 och "Förborgat ansikte" nr 5/6-1998.

Texterna vill visa "nedifrånperspektivets" giltighet i det andliga sökandet.

Synpunkter från läsarna är välkomna!

“Religion“ for me, as a Japanese

Homo Sapiens is constituted by “two natures,” genetic and cultural, and there is no doubt that our value senses derives from the culture that we place ourselves in. As we are engaged in our own culture, we unconsciously interpret and justify our decisions and put values within the cultural framework. Therefore, it is very important to point out how much one's theological thinking is embedded in his/her culture, and to what extent it has taken up cultural forms. It is already known that in the west, people have more interest in the concept of God than in the east. Does God exists? What is God? How *personae* is he? Is God good? The Church may answer that God is omnipotent, and personal creator. But in some countries there are no concept of such an absolute God, and to ask questions about it is even out of question. In the eastern world it is unpreferable to conceptualize God. The same can be said about Dogmatizing God. Both can be useful but most of the time it is dangerous and bothering to the experience of God.

RELIGION AS A BONSAI TREE

As a Japanese, I see Japanese religious situation as a Bonsai Tree. The root is a Japanese culture, and the trunk is Shinto, and different religions such as Buddhism, Zen, Taoism, Confucianism, Christianity, are added as a cutting and syncretized as twigs that makes a perfect shape of a Bonsai Tree. The plant becomes indigenous to the soil. Therefore, I do not hesitate to call myself a Japanese Buddhistic Christian. I occasionally go to shrines with my relatives and I clap my hands with them at the altar, and at the end I say “Amen” quietly. However, being a born Christian, I do not call myself as Buddhist-Christian but as Buddhistic-Christian, because I do not believe that one can lead two different religious ‘ways’. I am using this word “Way“ as Tao. For Christianity is such a minor Way and in order to find one's identity in Christianity, we should not syncretize it too much with other religious Ways. Syncretism includes mixing of elements of many religious systems and in mixing, one or the others loses the elements, systems, or structure. In this sense, I would prefer using the word synthesis. In synthesis, people would follow the religious practices of many different systems. Certain elements of the traditional systems are kept

■ Emi Mase är en japansk forskare just nu verksam i pro Teologiska institutionen i Lund. Hon är uppväxt i en b konverterade. Själv beskriver hon sig som en “japansk dock detta inte att man får sudda ut sin egen tillhörigh egna religionstillhörigheten kan man fullt ut accepter följer en mycket personlig reflektion kring hennes erfä en pluralistisk värld.

discrete, and different religious systems are respected by each other and practised equally.

WHAT IS A RELIGIOUS ENCAOUNTER?

Since 1979, the inter-monastic dialogue within Japanese Buddhism and Christianity has been going on for many years. The inter-monastic dialogue between the Benedictine monks and the Japanese Zen monks began by visiting each other in their monasteries and sharing experiences and routines. The inter-monastic dialogue is slowly but deeply held from exchanging the daily life. From these encounters, experiencing and sharing the traditions, they are not learning the methods of religious ways but the mind of hospitality, and thus they become more enlightened themselves. They are promoting the understanding of other religions. However, when I saw the picture of Japanese Buddhist monks kneeling down in the church, pressing their hands together in prayer and bowing, my first question arose: “Do they really understand the meaning of praying in the church?“, “Do they understand the concept of the Christian God?“, “Are they really talking to God?“ If not, then it is not the same experience for them as for Benedictine monks. Moreover, what is the religious encounter? What is the difference between “Religious“ encounter and cultural encounter? Are the monks promoting the understanding of two different cultures?

WHAT IS THE PURPOSE OF THE RELIGION?

For many years, different religions co-existed in Japan as a Bonsai Tree. I sometimes hear that Japanese are not particularly interested in metaphysical questions. It may partly be true, but I need to defend the Japanese mentality. For Japanese, metaphysical questions which are discussed is an alien way of experiment. They are disputing whether God exists or not, and whether God is one or not, he or she, good

Japanese Buddhist Christian.

projektet *God in Global Dialogue* (Gud i global dialog) på buddistisk släkt men är kristen sedan hennes föräldrar "en kristen pluralist". För Emi Mase innebär det i en tradition. Endast genom att vara förankrad i den och glädjas över varandras olika vägar i tron. Nedan är en översikt av tro, kontextualitet och religionsgränser i

or evil, etc., and the discussions always concerns "A or non A". This I call a dualistic model. Nevertheless, Japanese Buddhists regards metaphysical matters to be unutterable, and to discuss about it is seen as a useless or harmful struggle; instead they dare to say that the metaphysic reality is formless, emptiness or nothingness. So, there is no worth in discussing it. Thus, we did not talk much about other people's religions until recently, because it was just natural that our neighbours had a different religion. It was so natural that we did not even care what religion she/he believed in. For Japanese, "Religion" is not something stable or special but it is the matter of philosophy about how he/she lives. It can be regarded as one's moral order or ethical Way. For that reason one can be born as a Shinto, get married as a Christian, and die as a Buddhist. I can say without hesitation that stable "Religion" in Japan is not so highly regarded. If one leads a satisfactory happy life, respected by others morally, he/she is regarded as a sincerely "good" person even if they do not believe in one specific "Religion". In this sense, you will hear many Japanese call themselves 'non-Religious'. It may also be based on a unique nationality and mentality. Japanese do not want to have an argument, but we rather prefer "wa" (harmony, co-operation, unity, or link) and this is also the important clue to understand why so many different religions could co-exist without conflict.

A dialogue between other religions in the world, is needed today and it is already going on as it is a smaller world now. We can not avoid meeting other people of other faiths. We have to face different values, different ways of thinking, etc., because your friend may have a different "Religion" than yours. We sit together for supper and often find out that he/she does not eat meat because of the "Religious" rule. It is necessary to understand people of other faiths. Christianity as a monotheistic religion spread out in order to convert through the world, but today this has been changed to hold the dialogue with other people of other faith. There is an ecumenical movement not only within the church but also with other religions. Is this dialogue among other religions

held just to compare the differences? Or are they trying to convert each other? I say No. I hope this dialogue will respect other peoples faith and lead toward a deeper understanding of the spiritual traditions.

TRUE DIALOGUE BETWEEN OTHER RELIGIONS

The dialogue between Buddhism and Christianity is the question of possibilities and whether two different expectations can meet. I learn a lot from Dr. Lande's experience in Japan. He told us once that when he met Dr. Nishitani, he said to him that Christianity could win the soul of Japan only if it took the risk of becoming a Japanese religion. If not, it will remain just a sect. This shows the character of Japanese culture and religion. It will raise another question about Syncretism. I take this word "Syncretism" in a positive way. Anyway, from his experience, he sees that there is a same basis of connection, or structure of similarity for both Christianity and Buddhism. He claims that this analogical imagination is brought up from faith. Therefore, we can learn from other religions for mutual understanding. Christians and Buddhists are in the process of over seeking and reaching. I think this is a very important remark and without his experience in another country, living and sharing the daily life, it is not easily understood. However, I also see the importance of clarifying whether we are having a dialogue on the same table. I must admit that there is always a problem of language, but as difficult it may be, do we try to clarify the difference? We must point out that Christians find truth in dialogue, on the other hand, Buddhists' dialogue (Mondou) is between the master and apprentice and Truth is always there. In Christianity, Jesus Christ is a mediator and human beings can never become God, on the other hand Buddhism seeks the true self or Buddha nature in one's self through practising Zen. Though we say that intellectual activity alone can be sterile, we must clarify the differences. Without this painful trial of facing the difference, even if we say that both Christians and Buddhists are on the Spiritual journey, it is far from mutual respect. Otherwise, it might just end up calling other people "anonymous Christian" or "anonymous Buddhist". When I saw the picture of Japanese Buddhist monks

kneeling down in the church, pressing their hands together in prayer and bowing I could not express my strange feeling. At that time, I remembered the monkey on Yakushima island, Japan. Monkeys saw men washing sweet potatoes in the sea. People did it because they wanted to get rid of the mud. One of the young monkeys imitated and put the potatoes in the sea and found out that the salty water with sweet potatoes tasted good and told the boss, and since then they wash potatoes, and now they are famous. Are the Japanese monks in the church, or are Benedictine monks in Japan like the monkeys? If one does not try to penetrate different faiths in depth including differences, the dialogue will never reach a profound level.

QUESTION OF MEDITATIONS

When I practice meditation with other people of other religions in the meditation room, I sometimes feel a loss. I try to concentrate on meditation. I try to make deep breath in and out many times, say Lord's prayer in Japanese and in English, or try to count numbers, in vain. We all have different backgrounds; some Buddhist, some Christian, and more over, Western Buddhist, Mahayana Buddhist, Theravada Buddhist, Buddhistic Christian, Christian Buddhist, pluralists, etc. And all of us are sitting in the same room, in the same time, sitting quietly with our eyes closed. However, I could not help wondering what others were doing and what I was doing. I felt isolated and I was scared at the end. If you meditate for your own sake, it is much easier to concentrate. Nevertheless, in the place, where people of other faith gathered and had the same experience, things are different. Meditation for ones own sake is not the intention of Buddha, nor Jesus Christ. So there must be an aim to have meditation with other people. Especially when people of other faiths meditates together, we could ask what we actually are doing in our meditation and what is happening in this silent moment. I know it is not easy and it may not be able to find a simple answer, but making it vague would not solve anything. I believe that meditation in this silent moment is a sense of shared vision on the most profound level, transcending cultural and historical difference. Yet, we are not sure whether it is really possible to enrich one another through comparing or sharing the same spiritual experience and forms of meditation. Though I hear that a complete person will

integrate the mind and heart, the belief and practice and that it is inexpressible, I just feel the fear, and without some guidance I will never be able to reach that goal. Lastly, to have a true dialogue we need to have an open question in silence. What we actually are doing in our spiritual way can also be discussed and it is also possible to enrich each other. To avoid a criticism that would say that this open question would lead to agnosticism, I have to clear my position as a pluralist. It would not lead to agnosticism because in consistency with one's own faith, it makes a true dialogue and a mutual understanding possible. The more one penetrates one's own religion, the more one penetrates the depth of oneself. With the human reason, we must keep pursuing the Reality and not just hide it in a language of "mystery".

Emi Mase

Upprop

till fackföreningar, trossamfund, sociala rörelser och andra intresserade
grupper och personer
till att bilda en allians
för befrielsen från diktatet genom den avreglerade globaliserade ekonomin och dess konkurrenskultur!

Maj 1998

JUBEL 2000 – EN SKULDFRI START FÖR EN MILJARD MÄNNISKOR!

■ Att klyftorna mellan de rika och fattiga i världen ökar är ingen nyhet, men visste du att

- endast 1,1 procent av den globala inkomsten kommer de fattigaste 20 procenten av världens befolkning till del,
- att U-länderna idag betalar nästan fyra gånger mer i räntor och amorteringar än de får i officiellt bistånd.

Det är för oss i väst ofattbart och omöjligt att förstå vad det innebär att leva i ett land utan möjlighet till utveckling och där naturkatastrofer ytterligare bidrar till förödelsen. Ett av de allvarligaste hindren för utveckling i de fattigaste länderna är den skuldbörda som de har till den rika delen av världen.

Jubel 2000 är en internationell folk-rörelsekampanj i länder i både den rika och fattiga delen av världen. De 44 organisationer som skrivit under i Sverige, där IKT är en av dem, vill skapa opinionsbildning för en "engångsavskrivning år 2000 av de fattigaste ländernas icke betalbara skulder genom en öppen och oberoende process."

Kampanjen startade i Sverige i ja-

nuari 1998 och behöver nu så många namnunderskrifter som möjligt för att kunna påverka de berörda regeringarna i väst att skriva av sina skulder till de fattiga länderna. Förhoppningen är att detta ska leda till den största namninsamlingen någonsin och genom att skriva på uppmanar du långivarna att lyfta bort de fattigaste ländernas orimliga skuldbörda.

För vidare information om kampanjen kan du kontakta mig eller någon av följande:

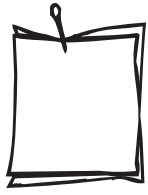
- Svenska Kyrkan, 08-169500,
- Sveriges kristna Råd,
- Kyrkornas Världsforum, 08-4536800,
- Diakonia, 08-4536901.

För beställning av informationsfoldrar, broschyrer, namninsamlingslistor och dyl. skriv till:

**Jubel 2000 - Informationsbyrån,
Arrendatorsvägen 15, 14162 Hud-
dinge.**

Låt oss gå in i ett nytt årtusende med förvisningen om att vi bidragit till kampen om en rättvisare värld !

Annika Larsson,
tel. 046/15 77 78

RAPPORT

Rapport från Göteborg.

■ Under hösten har Kontextuell Teologi i Göteborg hitintills haft två stycken träffar. Den första träffen var den 27 oktober, då Göran Larsson, doktorand på Institutionen för Religionsvetenskap, berättade om sitt forskningsområde - Islam. Rubriken var: "I gråzonen mellan ortodoxi och kätteri". Göran tog då bl.a. upp frågor som: Vem är en god muslim? Vad kännetecknar en rättrogen muslim? Som sig bör resulterade Görans introduktion i diskussioner och samtal. Vi lyckades ganska lätt att transformera de olika frågeställningarna till att gälla kristendom – vem är en god kristen? – och även än mer generella fall. Mycket kontextuellt alltsammans var det i alla fall.

Lika trevligt var det vid nästa tillfälle den 17 november, då Bo Claesson, tillika doktorand, introducerade under rubriken: "Rättvisa - en tillfällig lösning?" Bo Claesson utgick då bl.a. från LO-projektet i Lund. Att rättvisa är ett mycket svårt begrepp insåg vi så småningom, vi lyckades också fundera över rättvisebegreppet inom Kairosdokumentets ram, en erfarenhet som vi tar med oss då vi nästa gång skall diskutera: "Har ekonomin relevans i teologin?" Vi skall då samtala kring Kairosdokumentets ekonomi.

Vi upptäckte nämligen i våras att våra kunskaper är goda då det gäller att diskutera teologi, men då det gällde ekonomi blev vi desto mer osäkra. Lyckligtvis har Nova Wegerif som skall introducera oss i denna fråga beslutat sig för att skriva en uppsats i ämnet. Vi ser fram emot den 15 december och önskar alla intresserade välkomna. **Platsen är Institutionen för Religionsvetenskap, Lennart Torstenssonsgatan 11, klockan 18.00.**

Robin Zieseniss

BÖCKER

Det universellas upplösning i vardagen.

■ "Vardagens" betydelse för den kulturella förändringen uppmärksammas idag av alltfler tänkare. Upplösningsskritiskt förskjuter termen "vardagskultur" blicken från det universella till det konkreta, unika och lokala. Inte den förment universala, stora världshistorien utan historierna i de små livsvärldarna blir nu föremål för tolkningen.

Äldre religionsforskning har ofta ställt det vardagliga och det heliga, profant och sakralt mot varandra. Bidragen i denna bok upplöser en sådan gränsdragning för att fråga efter Gud och tron mitt i människors vardagar. De utmärker sig genom att lyfta fram det socialt och historiskt kontextuella i en önskan att förstå tillvaron snarare än att behärska den. I en kritisk uppgörelse med upplysningens förnuftssyn tematiserar de gudstrons och religionens befriande kraft.

De 18 författarna representerar olika nordiska teologiska traditioner som i forskarnätverket "Nordiskt forum för kontextuell teologi" flyter samman i en strävan att förankra den kristna livstolkningen i livsvärlden. Bokens uppläggning speglar det ivartannat som möter oss i vardagens mångahanda, och belyser bl.a. barnet, staden, livs-åskådningen, ondskan, Mariafromheten, brotts-handlingen och komposteringen.

Sigurd Bergmann

Sigurd Bergmann/Carl Reinhold Bråkenhielm (red.),

Vardagskulturens teologi i nordisk tolkning Nora, Nya Doxa 1998 (352) sidor

Protokoll fört vid IKT:s årsmöte 980131

Tid: 10:30-11:30

Plats: Pastoralinstitutet, Killiansgatan 9, Lund.

§ 1

Ordförande Manfred Hofmann (MH) förklarade årsmötet öppnat.

§ 2

Lennart Karlsson (LK) valdes till mötesordförande.

§ 3

Björn Pernrup (BP) valdes till mötessekreterare och Ulla-Karin Holgersson (UKH) och Andres Melin (AM) valdes till justeringspersoner.

§ 4

Frågan om årsmötets stadgeenliga utlysande föredrogs av ordföranden MH och årsmötet beslöt att bifalla ordförandens yrkande att årsmötet var stadgeenligt utlyst.

§ 5

Den föreliggande föredragningslistan fastställdes.

§ 6

Föreningens verksamhetsberättelse föredrogs av ordföranden MH och beslöts av årsmötet efter smärre ändringar i texten att godkännas och läggas till handlingarna.

Den ekonomiska redogörelsen föredrogs av kassören Kristina Alveteg (KA) och beslöts av årsmötet att läggas till handlingarna.

Årsmötet beslöt att bifalla följande tilläggsyrkande från KA: Att styrelsen får i uppdrag att se över frågan om IKT:s vilande telefonabonemang samt att se över föreningens medlemsregister.

§ 7

Efter uppläsande av revisionsberättelsen beslöts denna av årsmötet att läggas till handlingarna.

§ 8

Årsmötet beslöt att i enlighet med revisorenas rekommendation bevilja den avgående styrelsen ansvarsfrihet.

§ 9

Medlemsavgiften för kalenderåret 1998 fastställdes till 100:-.

Årsmötet beslöt att bifalla följande tilläggsyrkande från KA: Att styrelsen får i uppdrag att ordna förtryckta postgiroblanketter.

§ 10

Inga propositioner eller motioner behandlades.

§ 11

Processen kring IKT:s "Plattform" diskuterades men frågan var dock inte föremål för något beslut.

§ 12

Verksamheten för 1998 behandlades.

Årsmötet beslöt att:

A) IKT skall medverka i dagen om mystik och solidaritet den 25 april 1998 och att ett möte med Dorothee Sölle skall äga rum i anslutning till detta den 26 april 1998.

Årsmötet beslöt vidare att: Verksamhetsgrupperna fortsätter, att höstmötet skall äga rum samt att tidningen "Kontexten" skall utkomma med två nummer under verksamhetsåret.

§ 13

Årsmötet beslöt att hänskjuta frågan om budget för 1998 till styrelsen.

§ 14a

Till ordförande för verksamhetsåret 1998 nyvaldes Sigurd Bergmann (SB) och punkten förklarades vara omedelbart justerad.

§ 14b

Till vice ordförande för verksamhetsåret 1998 omvaldes Agneta Bengtsson (AB).

§ 14c

Till kassör för verksamhetsåret 1998 nyvaldes Jan-Erik Steppa (JES) och punkten förklarades vara omedelbart justerad.

§ 14d

Årsmötet beslöt att ordföranden SB samt kassören JES var för sig skall teckna föreningens firma och punkten förklarades vara omedelbart justerad.

§ 14e

Till ordinarie ledamöter i styrelsen för verksamhetsåret 1998 omvaldes Dan-Ole Lilje (DOL) och Camilla Winberg (CW) samt nyvaldes MH och Annika Larsson (AL).

§ 14f

Till suppleanter i styrelsen för verksamhetsåret 1998 omvaldes AM och Robin Zieseniss (RZ) samt nyvaldes Carl Sundberg (CS) och AKH.

§15

Till revisorer för verksamhetsåret 1998 omvaldes Ragnar Hallgren (RH) och BP. Till revisorssuppleant för verksamhetsåret 1998 nyvaldes KA.

§ 16

Till valberedning för verksamhetsåret 1998 valdes UKH, KA, Johan Jönsson (JJ) och Birgitta Westlin (BW). Till sammankallande i valberedningen valdes UKH.

§ 18

Avgående ordföranden MH tackar för den tid som har varit samt tackar KA för hennes kassörsskap.

KA tackar också för den tid som varit.

Efter detta tackade mötesordföranden för visat intresse och förklarade årsmötet avslutat.

Mötesordförande

Sekreterare

Lennart Karlsson

Björn Pernrup

Justeras

Justeras

Ulla-Karin Holgersson

Anders Melin

Protokollsutdrag från
protokoll fört vid IKT:s årsmöte 980131

Tid: 10:30-11:30

Plats: Pastoralinstitutet, Killiansgatan 9, Lund.

.....

§ 14a

Till ordförande för verksamhetsåret 1998 nyvaldes Sigurd Bergmann (SB) och punkten förklarades vara omedelbart justerad.

.....

§ 14c

Till kassör för verksamhetsåret 1998 nyvaldes Jan-Erik Steppa (JES) och punkten förklarades vara omedelbart justerad.

§ 14d

Årsmötet beslöt att ordföranden SB samt kassören JES var för sig skall teckna föreningens firma och punkten förklarades vara omedelbart justerad.

.....

Mötesordförande

Sekreterare

Lennart Karlsson

Björn Pernrup

Justeras

Justeras

Ulla-Karin Holgersson

Anders Melin

Rätt utdraget ur protokollet intygar:

Gisela Olsson, 042-184881
Protokollsutdrag från
protokoll fört vid IKT:s årsmöte 980131

KALLELSE TILL ÅRSMÖTE MED FÖRENINGEN INSTITUTET FÖR KONTEXTUELL TEOLOGI I SVERIGE

Hjärtligt välkomna till föreningens årsmöte lördagen den 6. februari 1999, kl. 10.00, på församlingshemmet Ugglan, Råbygatan 18, i Lund!

Anmälan sker till Sigurd Bergmann (**Kyrkoled 19, 227 31 Lund, tel. 046-136267, e-post: sigurd.bergmann@religion.gu.se**) senast den 29.1. 1999.

Deltagarna betalar måltiderna till självkostnadspris (ca. 100:-kr). Långväga resenärer kan erhålla ett resebidrag om 50 % av resekostnaden. Den som önskar bidrag ombeds ta kontakt med kassören Jan-Eric Steppa. Motioner (t.ex. med förslag till framtida inriktning och verksamhet) är mer än välkomna och bör sändas till undertecknad före den 22.1.1999.

Med önskningar om ett gott nytt fredens år mitt i all ofred från styrelsen genom Sigurd Bergmann.

Årsmötets program

- kl. 9.30 mjukstart
- kl. 10 plattformen diskuteras i smågrupper och plenum
- kl. 12 lunch
- kl. 13 årsmötesförhandlingar
- kl. 15 Föredrag av Lena Sjöstrand, "Att tyda livet."
- kl. 17 Middag, m m...

Årsmötets föredragningslista

1. Årsmötets öppnande.
2. Val av mötesordförande.
3. Val av mötessekreterare och två justeringspersoner.
4. Frågan om årsmötets stadgeenliga utlysande.
5. Fastställande av föredragningslista.
6. Styrelsens årsberättelse med ekonomisk redogörelse.
7. Revisionsberättelse.
8. Frågan om ansvarsfrihet för styrelsen.
9. Fastställande av medlemsavgift.
10. Motioner och propositioner.
11. Plattformprocessen.
12. Beslut om verksamhet för år 1999.
13. Fastställande av budget för år 1999.
14. Val av styrelse för kommande verksamhetsår:
 - a) ordförande, vice ordf. och kassör,
 - b) ytterligare fyra ordinarie ledamöter samt en eller flera suppleanter.
15. Val av två revisorer och en suppleant.
16. Val av valberedning (2-4 personer varav en sammankallande).
17. Förhandlingarnas avslutande.